

בבא קמא ה

	ר' חייא	רבי אושעיא	משנתינו	
נזקי ממון או נזקי ממון ואדם שמזיק שור	שור		1	
	בור		2	
	מבעה		3	
	הבער		4	
אדם שמזיק שור באופן שבא ממילא (לא בידיו)	שומר חנם		5	
	שואל		6	
	נושא שכר		7	
	שוכר		8	
אדם שמזיק אדם	נזק		9	
	צער		10	
	ריפוי		11	
	שבת		12	
	בושת		13	
קנס	כפל		14	
	ארבעה וחמשה		15	
אדם שמזיק ממון – באופן שבא לידו באיסורא	גנב		16	
	גזלן		17	
סבר לה כר"ע, דאמר: אין משלמין על פי עצמן (קנס)	עדים		18	
קנס	זוממים		19	
	אונס		20	
	מפתה		21	
	מוציא שם רע		22	
היזק שאינו ניכר	מטמא		23	
	מדמע		24	
	מנסך			
מפגל - בקדשים לא קמיירי מוסר - בדיבורא לא קמיירי	מוסר ומפגל	מה שר' חייא מנה	מה שר' אושעיא מנה	מניינא למיעוטי

קושי על רבי אושעיא: אי סבר ליה כר"ע, ליתני תרי גווני שור, ליתני שור דאזיק שור, וליתני שור דאזיק אדם! דתנן, **ר"ע אומר: אף תם שחבל באדם משלם כמותו נזק שלם!**
תירוץ: הא תבריה ר"ע לגזיזה; דתניא, **ר"ע אומר: יכול אף תם שחבל באדם ישלם מן העלייה?**

תלמוד לומר: (שמות כ"א) 'עשה לו, מגופו משלם, ואינו משלם מן העלייה.

קושי על רבי אושעיא: האונס והמפתה והמוציא שם רע דממונא הוא, ליתני!

תירוץ: מה נפשך? אי נזק - תנא ליה, אי צער - תנא ליה, אי בשת - תנא ליה, אי פגם - היינו נזק, מה אית לך למימר? קנסא, בקנסא לא קמיירי.

קושי על רבי אושעיא: המטמא והמדמע והמנסך דממונא הוא, ליתני! מה נפשך? אי היזק שאינו ניכר שמיה היזק - הא תנא ליה נזק, אי היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק - הוה ליה קנסא, ובקנסא לא קמיירי. לימא קסבר ר' חייא: היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק, דאי שמיה היזק, הא תנא ליה נזק!
תירוץ: תנא היזקא דמינכרא, ותנא היזקא דלא מינכרא.

קושי על ר' חייא ור' אושעיא: בשלמא לתנא דידן, תנא אבות - מכלל דאיכא תולדות, אלא לרבי חייא ורבי אושעיא, אבות - מכלל דאיכא תולדות, תולדותיהן מאי ניהו?

תירוץ: אמר רבי אבהו: כולן כאבות לשלם ממיטב. מאי טעמא? אתיא **תחת תנינו 'שלים כסף**.

שמות פרק כא

(לו) או נודע כי שור נגח הוא מתמול שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ושלם שור תחת השור והמת יהיה לו:

(לב) אם עבד נגח השור או אמה כסף שלשים שקלים יתן לאדניו והשור יסקל:

שמות פרק כב

(ד) כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה בעירו ובער בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב פרמו ושלם:

שמות פרק כא

(לג) וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בר ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור: (לד) בעל הבור ושלם כסף וישב לבעליו והמת יהיה לו:

לא הרי השור כהרי המבעה.

שאלה: מאי קאמר?

תשובה: אמר רב זביד משמיה דרבא, הכי קאמר: לכתוב רחמנא חדא ותיתי אידך מיניה! הדר אמר: חדא מחדא לא אתיא.

ולא זה וזה שיש בהן רוח חיים.

שאלה: מאי קאמר?

תשובה: אמר רב משרשיא משמיה דרבא, הכי קאמר: לכתוב רחמנא תרתין ותיתי אידך מינייהו! הדר אמר: חדא מתרתין לא אתי.

האב	החומרה שבו	מועדים או לא?	כתבינהו רחמנא להלכותיהן
קרן	כוונתו להזיק	אינם מועדים מתחילתן	לחלק בין תם למועד
שן	יש הנאה להזיקא	מועדים בתחילתן	לפוטרו ברשות הרבים
רגל	הזיקא מצוי		
בור	תחילת עשייתה להזיק		
אש	כח אחר מעורב בו	לפטור בו את הכלים ולרבי יהודה דמחייב על נזקי כלים בבור - לפטור בו את האדם	
		לפטור בו את הטמון, ולרבי יהודה דמחייב על נזקי טמון באש, ליחכו נירו וסכסכה אבניו	